

Per la fenèstra

Ara qu'es l'estiu, me meti en fenèstra e aquí, d'oradas. Gaita que gaitaràs las tièras dels teulats dels immòbles de l'autre band de la carrièra. Lo cèl, las antenas, las torres del centre de la vila alai. Escoti lo bruch que monta de l'autorota a un cinquantenat de mètres de l'immòble, gaiti las veituras que passan, e las gents suls trepadors, debàs. M'agrada mai que non pas la télé. Me preni una caneta, o doas, e laissi passar lo temps, laissi lo calabrun¹ s'installar, las lampas e los neons s'alucar dins la carrièra e dins los apartaments. Fumi de cigarretas, me colqui quand me sentissi enquilosat, o anestesiàt.

5 Dins l'immòble d'en fàcia, capita que veja de mond que passan dins lors apartaments, que sopan, que gaitan la télé. E los mainats que fan de roller sul trepador, los joves que charran alentorn d'un qu'a un booster², las filhas que passejan, un saqueton de supermercat que lo vent s'empòrta e que finís pegat a la grilha del toat³.

10 Just en fàcia, mas a l'estatge en dejós, un pauc en contrabàs donc, ai remarcat una fenèstra qu'es tampada dins la jornada. A jorn falit, se dobrís. I a pas, a vista de nas, mai de vint e cinc, trenta mètres d'aquí a la mieuna. Una estona, ai léser d'entreveire al dintre de l'apartament. D'ivèrn, e mai quand los contravents son alandats, se vei pas grand causa. Levat al luscre qu'un lum pissós e jaunàs s'aluca, de l'autre band de las vitras brutas. De temps en 15 quora, una siloeta apareis, s'arrèsta un briu darrièr las vitras, deu espiar al defòra, per costuma, sens interès, sens curiositat vertadièra. Dobrís la fenèstra, a dètz oras petantas e tampa los contravents per la nuèch. Es un vièlh que lai demòra. M'es agut arribat, aprèp, a d'autres moments de la jornada qu'aviái pas res a faire, de lo veire, defòra. Un vièlh coma 20 tantes, solitari, que tirassa sos òsses pel trepador, cargat de son saqueton de las crompas (una bagueta, dos iogorts, un trocet de carn plastificada e una bóstia de purèa en podra saique⁴, e lo jornal). L'ai agut crosat per carrièra, un còp o dos que tornavi del burèu : magre, rufat, abandonat, amb sas pelhas d'un autre temps que i sembla flotejar dedins coma una trèva, son 25 biais de caminar en rebalant los pès, son agach desvariàt.

Es sus la fin de la prima qu'ai poscut veire a l'interior de l'ostal. La fenèstra èra alandada, s'èra apiejat un moment al relaiasset, lo vièlh, aviái fach coma ieu. A semblat badar un moment, puèi es dintrat tornar en daissant las vitras dobèrtas. Tot çò qu'ai poscut desvestir, d'aquí, es un refregidor d'abans lo deluvi, amb una planta verda - en plastic se ne vira - 30 dessús. La terralha⁵ dins l'aiguièr, enfin, una part solament de l'aiguièr. Ai devinhat la taula e la cadiera, de l'autre band del membre⁶. E, del meteis costat, contra la paret, un calendier d'una reclama, probable. Amb las gemèlas - me'n seriái pas degut servir - ai agut un pauc mai de detalhs. Res de nòu mas un pauc mai de detalhs. Subretot lo vielhum de tot aquò, l'impression d'abandon, de fin de tot, e de crassa. Discreta mas presenta, la crassa. Lo 35 calendier, sus la paret, portava la data de 1955. La fotò èra de Marylin, cresi.

Aquí. En fàcia d'en cò mieu, i a un vièlh qu'espèra pas res probable, quitament pas de se morir, amb una planta verda, falsa benlèu, sul refregidor. E una fotò de Marylin de 55 empegada a la paret.

40 d'après Florian Vernet, *Vidas e engranatges*,
IEO Edicions, 2004

¹ calabrun = luscre, boca de nueit

² booster = encinta acostica gròssa

³ toat = conduita per las aigas gastadas

⁴ saique = bensai

⁵ terralha = vaissèla

⁶ membre = pèça, sala

COMENTARI

Bastiretz un comentari del tèxte en vos apiejant sus las questions seguentas :

1. Dins quin environament lo narrator es installat ? Quin ambient se'n desgatja ?
2. Caracterizatz lo personatge del vièlh.
3. Quines punts comuns an los dos personatges, l'observat e l'observator ?
4. « M'agrada mai que non pas la télé » (linha 4-5). Comentatz aquela citacion dins lo contèxte.
5. Quin es lo vòstre punt de vista per rapòrt a la situacion presentada dins lo tèxte ? Poiretz balhar d'exemples o vos apiejar sus la vòstra experiéncia.

TRADUCCION

Tradusètz en francés de la linha 26 « *Es sus la fin de la prima ...* »
a la linha 38 « *... empegada a la paret.* »